



Sara Wawrzyniak, Andrzej Rokita, Marcin Ściślak
AKADEMIA WYCHOWANIA FIZYCZNEGO WE WROCŁAWIU

ZAINTERESOWANIE AKTYWNOŚCIĄ RUCHOWĄ UCZNIÓW WYBRANYCH LICEÓW OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH WE WROCŁAWIU

Abstract

The Wrocław secondary school students' interest in physical activity

Background. The decrease of active participation and students' reluctance to physical education have prompted research on students' interests in physical activity. The implementation of physical education to curriculum in 2009 was to improve the existing situation: low attractiveness of physical education at school. The program requires physical education classes to be taught according to students' interests. The aim of our study was to examine the interest in physical activity of the students from selected secondary schools in Wrocław. **Material and methods.** The study comprised 197 students (112 girls and 85 boys) from 2 secondary schools in Wrocław. A diagnostic opinion poll and standardized survey questionnaire "Students' interest in physical activity" were used. **Results.** The research proved that most of the students were interested in swimming, dancing and sport games. Among girls the most popular were dancing, swimming and skiing, while boys were interested in sport games, motor sports, swimming and martial arts. **Conclusion.** The results showed that physical education classes in secondary schools should include the most popular forms of students' physical activity. Secondary schools should examine the students' interests in physical activity and incorporate the most popular sport disciplines into physical activity classes.

Keywords: interests, physical activity, physical education, secondary school students

Słowa kluczowe: zainteresowania, aktywność fizyczna, wychowanie fizyczne, licealiści

WPROWADZENIE

Zainteresowania stanowią element osobowości ważny zarówno dla osobistego szczęścia jednostki, jak i dla jej społecznej przydatności (Gurycka 1961). Choć ich rodzaj i rozwój od dawna stanowiły przedmiot badań psychologów i pedagogów, obecnie, w związku ze stale zmniejszającym się aktywnym uczestnictwem uczniów w zajęciach wychowania fizycznego oraz ich narastającą niechęcią do wychowania fizycznego, szczególnie dużo uwagi poświęca się zainteresowaniom dzieci i młodzieży. W raporcie porównawczym *Wychowanie fizyczne i sport w szkołach publicznych* NIK wykazała niski poziom aktywnego uczestnictwa uczniów w zajęciach wychowania fizycznego. W skontrolowanych szkołach na kolejnych etapach edukacji wzrasta krytyczne postrzeganie przez uczniów zajęć wychowania fizycznego. Opinie, że zajęcia te nie są interesujące, wy-

raziła w ankietach jedna trzecia uczniów szkół ponadgimnazjalnych (NIK 2010).

Wdrażanie nowej podstawy programowej z wychowania fizycznego (Rozporządzenie... 2009) ma poprawić obecną sytuację związaną z niską atrakcyjnością wyżej wymienionego przedmiotu w szkolnym systemie edukacji. Szkoła, uwzględniając wymagania określone w podstawie programowej, powinna rozwijać własną ofertę programową. W związku z tym, twórcy programu nauczania mają prawo poszerzenia treści kształcenia, uwzględniając potrzeby i zainteresowania uczniów. Zajęcia wychowania fizycznego mogą być realizowane częściowo w grupach zainteresowań, zgodnie z wyborem dokonanym przez ucznia (Cendrowski i wsp. 2008). Indywidualny wybór form aktywności ruchowej może przyczynić się do postrzegania zajęć wychowania fizycznego jako atrakcyjnych i przyjemnych, a nie tylko obowiązkowych (Penney, Jess 2004).

Wydaje się, że aby zmienić obecną sytuację, należałoby sprawdzić, jakie jest zainteresowanie uczniów aktywnością ruchową. W dzisiejszych czasach niewątpliwie konieczne jest wyjście naprzeciw potrzebom dzieci i młodzieży, ponieważ tylko w ten sposób można spowodować zmianę ich stylu życia oraz negatywnego stosunku do wychowania fizycznego. Satysfakcja osiągnana w związku z aktywnym i systematycznym uczestnictwem w zajęciach wychowania fizycznego w okresie szkolnym wiąże się z kontynuacją (lub jej brakiem w przypadku braku satysfakcji) aktywności ruchowej w dorosłym życiu (Pate i wsp. 2007). Dlatego przedmiotem badań jest zainteresowanie uczniów liceów ogólnokształcących formami aktywności ruchowej.

Badania zainteresowania uczniów na różnych etapach edukacji szkolnej formami aktywności ruchowej prowadzili w Polsce: Bartoszewicz, Górna, Karkosz, Rokita, Ściślak (Karkosz 1994, Rokita 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2001, 2005, Górna 1997, Bartoszewicz 2010, 2011, Ściślak i wsp. 2012, 2013), zaś w Europie Frömel i Greenwood (Frömel i wsp. 1995/1996, 1996 a, b, 2000, Greenwood i wsp. 2001). Analizując literaturę przedmiotu, stwierdzono, że zależy ono m.in. od płci, miejsca zamieszkania, wieku badanych, wpływu rodziny i rówieśników, pory roku (Frömel i wsp. 1995/1996, 1996 a, b, 2000, Rokita 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2001, 2005, Górna 1997, Pate i wsp. 2007, Karkosz 1994, Greenwood i wsp. 2001, Allender i wsp. 2006, Clark 2008, Seabra i wsp. 2008, Bartoszewicz 2010, 2011, Ściślak i wsp. 2012, 2013).

CEL BADAŃ

Celem badań było zdiagnozowanie zainteresowania uczniów wybranych liceów ogólnokształcących we Wrocławiu formami aktywności ruchowej.

Postanowiono odpowiedzieć na następujące pytania:

1. Jakimi formami aktywności ruchowej zainteresowani są uczniowie (dziewczeta i chłopcy) wybranych liceów ogólnokształcących we Wrocławiu?

2. Jakimi formami aktywności ruchowej zainteresowane są dziewczeta i chłopcy klas I–III.

3. Czy zainteresowanie formami aktywności ruchowej zależy od wieku, płci i szkoły, do której uczęszczają uczniowie?

MATERIAŁ I METODY BADAŃ

W badaniach uczestniczyli uczniowie klas I–III dwóch losowo wybranych liceów ogólnokształcących z Wrocławia. Zdiagnozowano zainteresowanie formami aktywności ruchowej 197 uczniów (112 dziewcząt i 85 chłopców). Najwięcej było wśród nich szesnastolatków (95 uczniów), mniej siedemnastolatków (55 uczniów), a najmniej osiemnastolatków (47 uczniów) (tab. 1).

Dobór losowy polegał na wylosowaniu 2 z 30 publicznych liceów ogólnokształcących stolicy Dolnego Śląska. Do losowania użyto programu komputerowego Microsoft Excel, wykorzystując generator liczb losowych. W każdym z liceów w badaniach brał udział uczniowie z dwóch klas z każdego poziomu (zawsze była to klasa A oraz jedna z pozostałych klas).

Badania przeprowadzono podczas lekcji wychowania fizycznego, w trakcie pierwszego semestru nauki w roku szkolnym 2011/2012.

Tab. 1. Struktura płci badanych uczniów w poszczególnych klasach

Płeć	I LO			XXX LO			Ogółem
	klasa						
	I	II	III	I	II	III	
Dziewczeta	31	16	10	30	12	13	112
Chłopcy	21	21	16	13	6	8	85
Suma	52	37	26	43	18	21	197

Wzięli w nich udział wyłącznie uczniowie nieposiadający semestralnych lub całorocznych zwolnień lekarskich.

Przed przystąpieniem do badań zapoznano uczniów z kwestionariuszem ankietowym oraz uzyskano zgodę uczniów lub ich rodziców (w przypadku niepełnoletności ucznia) na udział w badaniach. Wypełnienie kwestionariusza polegało na zaznaczeniu płci, wieku, klasy oraz wskazaniu rankingu 5 z 18 najbardziej ulubionych form aktywności ruchowej oraz 5 z 11 najbardziej ulubionych gier sportowych. Ze względu na podjętą tematykę badań, do analizy statystycznej wykorzystano wyniki 4. grupy pytań, a dokładniej 1. podgrupy – dyscypliny sportowe i 4. podgrupy – gry sportowe.

Podstawową metodą badawczą był sondaż diagnostyczny, a techniką kwestionariusz ankietowy Frömla (Bartoszewicz 2010) Zainteresowania w zakresie aktywności ruchowej.

Testem chi-kwadrat Pearsona na poziomie istotności $p < 0,05$ weryfikowano hipotezę o niezależności zainteresowania formami aktywności ruchowej od płci, natomiast testem Kruskala–Wallisa od wieku badanych uczniów i szkoły, do jakiej uczęszczają.

WYNIKI

Zainteresowanie aktywnością ruchową badanych uczniów

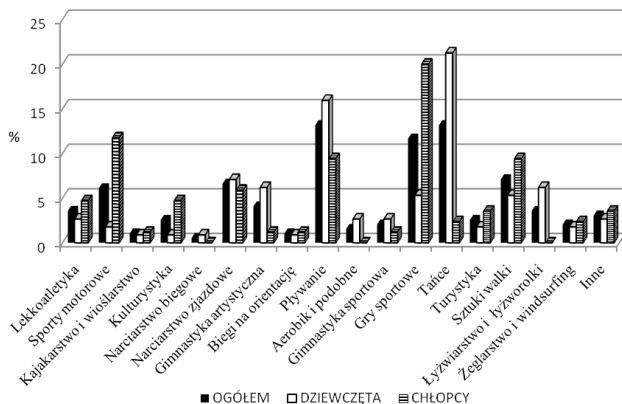
Największym zainteresowaniem badanych uczniów cieszyły się pływanie i taniec (13,1%)

oraz gry sportowe (11,6%). Mniej popularne okazały się sztuki walki (7,1%), narciarstwo zjazdowe (6,6%) i sporty motorowe (6,1%). Najmniejsze zainteresowanie wzbudziły gimnastyka sportowa oraz żeglarstwo i windsurfing (2%), aerobik i podobne (1,5%), kajakerstwo i wioślarstwo oraz biegi na orientację (1%) (ryc. 1).

Korzystając z testu chi-kwadrat Pearsona, weryfikowano hipotezę o niezależności zainteresowania badanych uczniów formami aktywności ruchowej od ich płci. Okazało się, że na poziomie istotności $p < 0,05$ płeć miała wpływ na wybór 8 form aktywności ruchowej (dziewczeta preferowały gimnastykę artystyczną, taniec, aerobik i inne, a także łyżwiarstwo i łyżworolki, a chłopcy sztuki walki, sporty motorowe, kulturystykę i gry sportowe). W związku z tym dalszą analizę prowadzono w rozbiciu na grupę dziewcząt i grupę chłopców.

Zainteresowania aktywnością ruchową dziewcząt i chłopców

Najbardziej popularnymi formami aktywności ruchowej wśród dziewcząt okazały się taniec (21,2%) oraz pływanie (15,9%). Popularne były także narciarstwo zjazdowe (7,1%), łyżwiarstwo i łyżworolki, gimnastyka artystyczna (6,2%) oraz gry sportowe i sztuki walki (5,3%). Chłopcy, jako najbardziej interesujące, wskazali gry sportowe (20%), sporty motorowe (11,8%), pływanie oraz sztuki walki (9,4%). Mniej popularne okazały się narciarstwo zjazdowe (5,9%) oraz lekkoatletyka i kulturystyka (4,7%) (ryc. 1).



Ryc. 1. Zainteresowanie uczniów formami aktywności ruchowej z podziałem na płeć

Korzystając z testu Kruskala–Wallisa, wyryfikowano hipotezę o niezależności zainteresowania badanych uczniów formami aktywności ruchowej od ich wieku i szkoły, do której uczęszczają. Test wykazał, że na poziomie istotności $p < 0,05$ wiek miał wpływ na wybór jednej formy aktywności ruchowej (narcciarstwo zjazdowe). Z uwagi na to, że liceum, do którego uczęszczają uczniowie, miało wpływ na wybór 6 form aktywności ruchowej, tj. narciarstwa zjazdowego i biegowego, gimnastyki artystycznej i sportowej, gier sportowych i tańca, dalszą analizę prowadzono, uwzględniając również różnice pomiędzy konkretnymi szkołami.

Zainteresowania aktywnością ruchową dziewcząt i chłopców w I i XXX LO

Największym zainteresowaniem wśród dziewcząt I LO cieszyły się taniec (21,1%) i pływanie (17,5%). Mniej popularne okazały się narciarstwo zjazdowe (10,5%) oraz łyżwiarstwo i łyżworolki (8,8%). W grupie dziewcząt w XXX LO wybierane były najczęściej również taniec (21,4%) i pływanie (14,3%), rzadziej gry sportowe i sztuki walki (8,9%) oraz gimnastyka artystyczna i lekkoatletyka (7,1%) (ryc. 2).

Wśród chłopców I LO największe zainteresowanie budziły gry sportowe (22,4%), sporty motorowe (13,8%) oraz pływanie (10,3%). Mniej preferowanymi formami aktywności ruchowej okazały się narciarstwo zjazdowe (8,62%), kulturystyka i sztuki walki (5,2%). Chłopcy z XXX LO decydowali się głównie na sztuki walki (18,5%) oraz gry sportowe

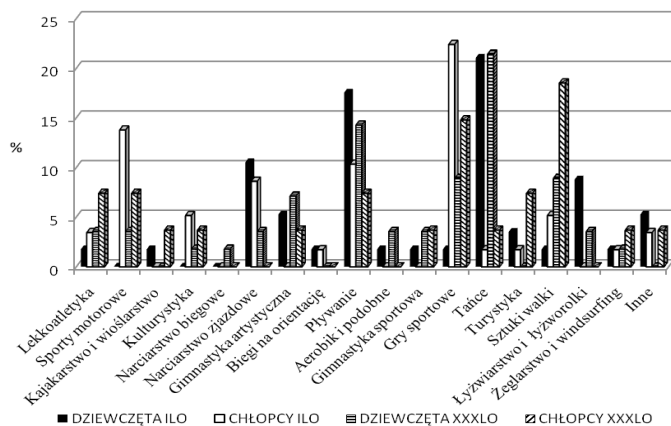
(14,8%). Popularne były również lekkoatletyka, sporty motorowe, pływanie oraz turystyka (7,4%) (ryc. 2).

Zainteresowania aktywnością ruchową uczniów z poszczególnych klas I i XXX LO

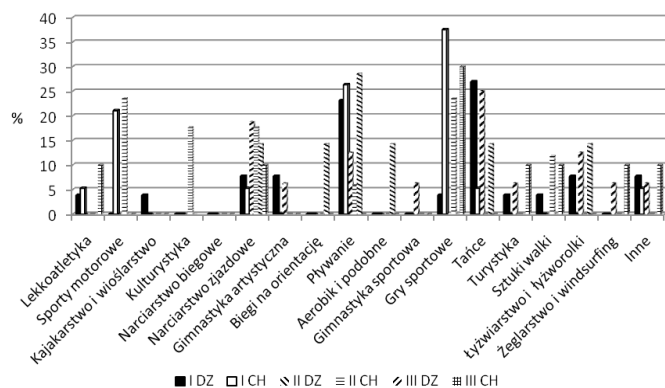
W I LO dziewczęta z klas I najbardziej zainteresowane były tańcem (26,9%) oraz pływaniem (23,1%). Chłopcy najczęściej wybierali gry sportowe (37,5%), pływanie (26,3%) oraz sporty motorowe (21,1%). Wśród dziewcząt z klas II najbardziej popularne były narciarstwo zjazdowe (18,75%), pływanie oraz łyżwiarstwo i łyżworolki (12,5%). Chłopcy preferowali gry sportowe i sporty motorowe (23,5%) oraz kulturystykę i narciarstwo zjazdowe (17,7%). W klasach III największe zainteresowanie wśród dziewcząt budziło pływanie (28,6%), natomiast wśród chłopców gry sportowe (30%) (ryc. 3).

W XXX LO wśród dziewcząt z klas I najbardziej popularne okazały się taniec (32%) oraz gry sportowe (16%). Chłopcy zainteresowani byli grami sportowymi i turystyką (18,2%). W klasach II dziewczęta interesowały się lekkoatletyką, gimnastyką sportową oraz sztukami walki (15,4%). Chłopcy z klas II najczęściej wybierali sztuki walki (33,3%) oraz lekkoatletykę, narciarstwo zjazdowe i gry sportowe (16,7%). Dziewczęta z klas III zainteresowane były tańcem (27,3%) oraz gimnastyką artystyczną (18,2%), natomiast chłopcy preferowali sztuki walki oraz sporty motorowe (28,6%) (ryc. 4).

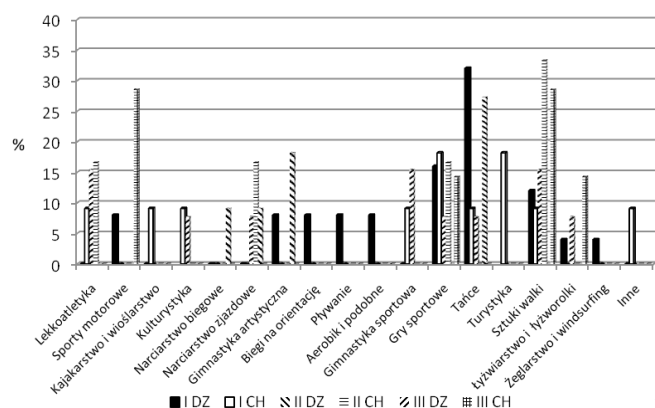
Ze względu na to, że w ankiecie Frömela



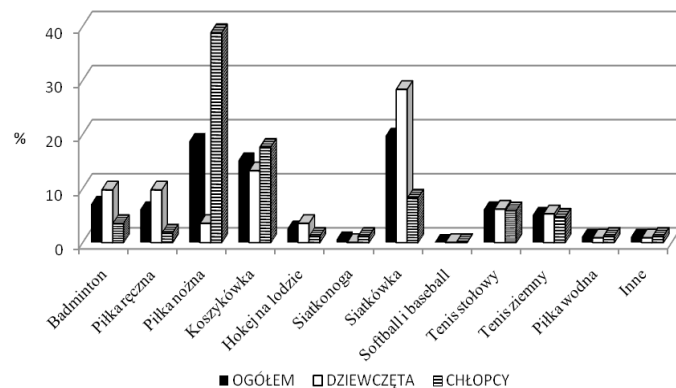
Ryc. 2. Zainteresowania formami aktywności ruchowej w grupach dziewcząt i chłopców z I i XXX LO



Ryc. 3. Zainteresowanie formami aktywności ruchowej w grupie dziewcząt i chłopców z poszczególnych klas z I LO



Ryc. 4. Zainteresowanie formami aktywności ruchowej w grupie dziewcząt i chłopców z poszczególnych klas z XXX LO



Ryc. 5. Zainteresowanie grami sportowymi w grupie badanych uczniów z podziałem na płeć

(Bartoszewicz 2010) do gier sportowych należy 12 różnych dyscyplin sportowych, postanowiono przyrzeć się wyborom uczniów.

Analiza wyników zainteresowania uczniów grami sportowymi

W przypadku gier sportowych największym zainteresowaniem uczniów liceów ogólnokształcących we Wrocławiu cieszyły się siatkówka (19,7%), piłka nożna (18,7%) oraz koszykówka (15,2%).

Mniej popularne były badminton (7,1%), piłka ręczna i tenis stołowy (6,1%) oraz tenis ziemny (5,1%) (ryc. 5).

Grami, w których najchętniej uczestniczyły dziewczęta, były siatkówka (28,3%), koszykówka (13,3%) oraz badminton i piłka ręczna (9,7%). Chłopcy preferowali piłkę nożną (38,8%), nieco rzadziej wybierali koszykówkę (17,7%) i siatkówkę (8,2%) (ryc. 5).

Zainteresowania grami sportowymi dziewcząt i chłopców w I i XXX LO

Największą popularnością wśród dziewcząt z I LO cieszyły się koszykówka (21,1%), siatkówka (19,3%), piłka ręczna (15,8%) oraz badminton (14%). W XXX LO dziewczęta najbardziej zainteresowane były siatkówką (37,5%).

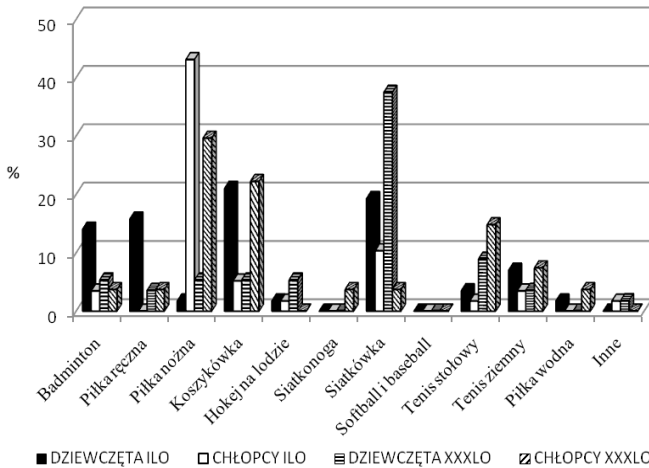
Największe zainteresowanie chłopców z I LO budziła zdecydowanie piłka nożna (43,1%), natomiast wśród chłopców z XXX LO piłka nożna (29,6%), koszykówka (22,2%) oraz tenis stołowy (14,8%) (ryc. 6).

Zainteresowanie grami sportowymi uczniów z poszczególnych klas I i XXX LO

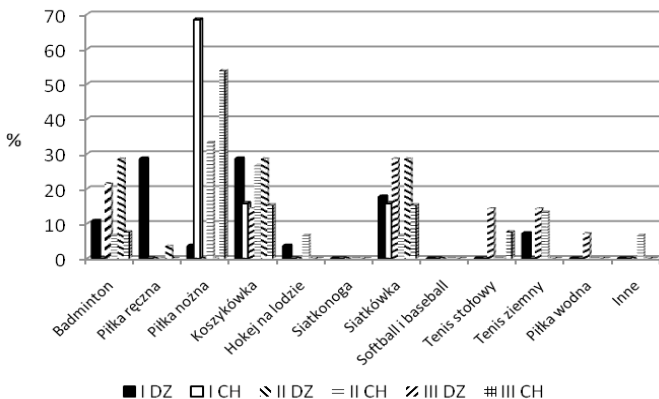
W przypadku I LO wśród dziewcząt z klas I największą popularnością cieszyły się piłka ręczna i koszykówka (28,6%). Chłopcy zde-

cydowanie preferowali piłkę nożną (68,4%). W klasach II dziewczęta najczęściej wskazywały siatkówkę (28,6%) oraz badminton (21,4%). Wśród chłopców najbardziej popularne okazały się piłka nożna (33,3%) oraz koszykówka (26,7%). Dziewczęta z klas III najchętniej grały w badmintona, koszykówkę i siatkówkę (28,6%), natomiast chłopcy w piłkę nożną (53,9%) (ryc. 7).

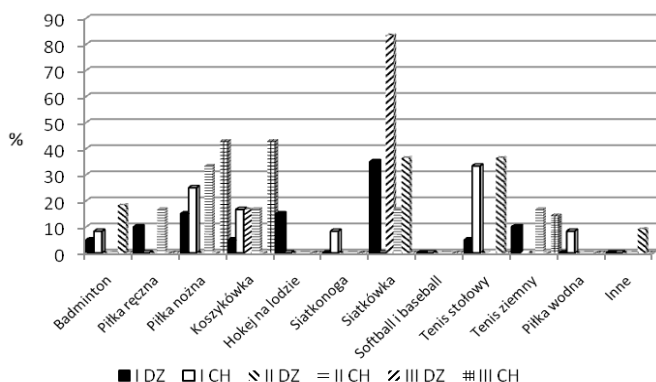
W XXX LO grą sportową preferowaną przez dziewczęta z klas I była siatkówka (35%), natomiast chłopcy decydowali się najczęściej na tenis stołowy (33,3%) oraz piłkę nożną (25%). Największą popularnością wśród dziewcząt z klas II cieszyła się siatkówka (83,3%). Chłopcy najczęściej wskazywali piłkę nożną (33,3%). Dziewczęta z klas III interesowały się siatkówką i tenisem stołowym (36,4%), natomiast chłopcy preferowali piłkę nożną i koszykówkę (42,9%) (ryc. 8).



Ryc. 6. Zainteresowanie grami sportowymi w grupie dziewcząt i chłopców z I i XXX LO



Ryc. 7. Zainteresowanie grami sportowymi w grupie dziewcząt i chłopców z poszczególnych klas w I LO



Ryc. 8. Zainteresowanie grami sportowymi w grupie dziewcząt i chłopców z poszczególnych klas w XXX LO

DYSKUSJA

Po porównaniu wyników badań zainteresowania uczniów aktywnością ruchową z rezultatami, jakie uzyskali inni autorzy (Frömel i wsp. 1995/1996, 1996 a, b, 2000, Rokita 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2001, 2005, Górna 1997, Karkosz 1994, Bartoszewicz 2010, 2011, Ściślak i wsp. 2012, 2013), okazało się, że część z nich jest podobna, a część różna. Uczniowie, którzy uczestniczyli w badaniach Rokity (1995), zainteresowani byli pływaniem, piłką siatkową i koszykówką. W grupie uczniów z Katowic przebadanej przez Górna zainteresowaniem cieszyły się wśród dziewcząt: piłka siatkowa, pływanie, koszykówka i gimnastyka oraz wśród chłopców: koszykówka, piłka nożna, piłka siatkowa i pływanie (Górna 1997). Według Karkosza (1994) największą popularnością wśród młodzieży licealnej cieszyły się koszykówka, piłka nożna i siatkówka. Rokita (2001) wykazał, że najbardziej popularne wśród młodzieży były koszykówka, piłka nożna, pływanie i tenis stołowy. Jak wykazały badania Ściślaka i wsp. (2013), uczniowie najbardziej zainteresowani byli pływaniem, grami sportowymi oraz narciarstwem zjazdowym. Dziewczęta najczęściej wybierały taniec i pływanie, a chłopcy gry sportowe i narciarstwo zjazdowe.

Wydaje się, że wpływ na wyniki badań mogło mieć środowisko badawcze, tj. obszar południowozachodniej Polski. Zainteresowanie uczniów koszykówką może wynikać z ówczesnych, odnoszonych w kraju sukcesów wrocławskiego zespołu ligowego w piłce koszykowej Śląska Wrocław. Z kolei wysoka pozycja piłki nożnej w regionie Katowic

mogła być rezultatem sukcesów drużyny piłkarskiej Ruchu Chorzów.

Podobne usytuowanie gier sportowych i pływania w rankingu popularności form aktywności ruchowej uzyskali Frömel i wsp. (1996 a, b). Okazało się, że największe zainteresowanie we wszystkich regionach budziło pływanie. Ponadto, najbardziej popularna wśród dziewcząt okazała się piłka siatkowa, natomiast chłopcy preferowali: piłkę nożną i koszykówkę. Nieco odmienne wyniki uzyskali Frömel i wsp. (1995/1996, 2000). W tym przypadku dziewczęta najbardziej zainteresowane były: grami sportowymi, pływaniem oraz łyżwiarstwem, natomiast chłopcy: pływaniem, narciarstwem zjazdowym i grami sportowymi. Zainteresowanie uczniów sportami zimowymi (narciarstwo zjazdowe oraz łyżwiarstwo) mogło wynikać z ich miejsca zamieszkania (Polska Południowa, Czechy, Szwecja).

W badaniach Bartoszewicza okazało się, że w większości krajów europejskich wśród dziewcząt największe zainteresowanie budziły taniec i pływanie. Dość popularne były również aerobik, gry sportowe oraz łyżwiarstwo. Chłopcy byli najbardziej zainteresowani pływaniem i grami sportowymi. Popularne okazały się ponadto lekkoatletyka, sporty techniczne i sporty walki (Bartoszewicz 2010).

Wydaje się, że zainteresowanie uczniów liceów ogólnokształcących formami aktywności ruchowej zależy od roku realizacji badań. Jak wykazał Rokita (1997), rok badań ma istotny wpływ na wybór niektórych form aktywności ruchowej, np. tańca przez dziewczęta oraz sztuk walki przez chłopców. Na-

tomiast wybór pływania i gier sportowych nie zależał od roku badań i miejsca zamieszkania. Uczniowie zawsze byli zainteresowani tymi dyscyplinami.

Zainteresowanie uczniów pływaniem może wynikać z jego wartości jako formy aktywnego spędzania czasu. Umożliwia ono zaspokojenie potrzeby utylitarnej, rekreacji, odczuwania przyjemności i dbania o ciało, a także wchodzenia w relacje społeczne. Potrzeba rekreacji może być realizowana dzięki temu, że pływanie może być podejmowane samodzielnie, bez wykorzystania skomplikowanych sportowych urządzeń. Umiejętność swobodnego poruszania się w środowisku wodnym dla celów osobistych to wartość utylitarnej pływania. Wartość estetyczna związana z pływaniem to możliwość kształtowania harmonijnej sylwetki oraz odpowiedniego rozwoju mięśni. Wartości społeczne przejawiają się w kontaktach z rówieśnikami, grupą przyjaciół, nauczycielami, zaspokojeniem potrzeb samorealizacyjnych, współpracy i współdziałania w grupie podczas aktywności w środowisku wodnym (Kwaśna 2009, Zatoń i wsp. 2009, Zatoń, Kwaśna 2011). Niezwykle istotne jest również to, że pływanie nie wyklucza nikogo, ponieważ jest dostępne dla osób w różnym wieku i na różnym poziomie sprawności. Różnorodność wartości i podejmowanych działań pozwala więc na zaspokojenie wielu potrzeb człowieka, co być może wpływa na niezmienną, wysoką pozycję pływania w rankingu zainteresowań uczniów formami aktywności ruchowej.

Wydaje się, że na wzrost popularności poszczególnych form aktywności ruchowej wpływają także media. W ostatnich latach można zaobserwować w Polsce znaczący wzrost zainteresowania tańcem. Dzieje się tak najprawdopodobniej pod wpływem takich programów, jak *You can dance – po prostu tańcz*, *Taniec z gwiazdami* czy *Mam talent*. Z kolei wysoka pozycja gier w rankingu zainteresowań młodzieży może wynikać z ich wartości autotelicznych: wydolności i sprawności czy wartości hedonistycznych. W zespołowych grach sportowych uczeń nabywa umiejętności asertywnych, „otwierania się” poprzez wyrażenie myśli i reali-

zację potrzeby współdziałania. Gry sportowe są dyscyplinami, w których można ocenić własną wartość nie tylko ruchową, ale i intelektualną, przejawiającą się w świadomym decydowaniu o sposobie działania (Rzepa 1995). Najbardziej popularne, głównie dzięki mediom, gry sportowe to siatkówka i piłka nożna (Lines 2007). Transmisje rozgrywek Plusligi, Ligi Światowej czy Champions League, sukcesy oraz uczestnictwo wrocławskich zespołów ligowych (Impel Gwardia Wrocław, Śląsk Wrocław) w najwyższych rozgrywkach ligowych powodują wzrost popularności wymienionych dyscyplin sportowych. Ponadto wydaje się, że organizacja we Wrocławiu takich imprez sportowych, jak Mistrzostwa Europy w piłce siatkowej kobiet 2009, Mistrzostwa Europy w koszykówce mężczyzn 2009 czy Mistrzostwa Europy w piłce nożnej Euro 2012 przyczyniają się do stale rosnącej popularności tych dyscyplin.

Po przeanalizowaniu aktywności ruchowej uczniów liceów ogólnokształcących stwierdzono, że w ramach zajęć wychowania fizycznego należy realizować te formy aktywności ruchowej, które cieszą się największą popularnością wśród uczniów.

Podstawa programowa wychowania fizycznego umożliwia szkołom oraz nauczycielom wychowania fizycznego przygotowanie nowatorskich programów wychowania fizycznego. Autorzy programów nauczania mają prawo do poszerzania treści kształcenia, uwzględniając m.in. zainteresowania i potrzeby uczniów czy tradycje sportowe środowiska i szkoły. Lekcje wychowania fizycznego mogą odbywać się zarówno w ramach zajęć lekcyjnych, jak i pozalekcyjnych oraz pozaszkolnych (Rozporządzenie... 2009). Zajęcia mogą być prowadzone w formie zajęć klasowo-lekcyjnych lub zajęć do wyboru jako zajęcia sportowe, sprawnościowo-zdrowotne, taneczne czy zajęcia z aktywnej turystyki. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2011 r. w celu realizacji zajęć do wyboru dozwolone jest ich łączenie, ale w okresie nie dłuższym niż 4 tygodnie (Rozporządzenie... 2011). Możliwość realizacji wychowania fizycznego poza szkołą oraz łączenie godzin wychowania fizycznego umożliwia nauczy-

cielom zaspokojenie nietypowych zainteresowań uczniów, takich jak np. narciarstwo zjazdowe czy turystyka.

Po zdiagnozowaniu zainteresowania uczniów formami aktywności ruchowej szkoła może rozwinąć własną ofertę programową. Wydaje się, że uczniowie uczestniczący w zajęciach wychowania fizycznego zgodnie ze swoimi zainteresowaniami będą aktywnie uczestniczyć w lekcji oraz podejmować dodatkową aktywność ruchową poza szkołą.

W związku z tym uzasadnione jest diagnozowanie zainteresowania uczniów formami aktywności ruchowej, a następnie realizowanie ich w procesie kształcenia i wychowania fizycznego (Rokita 2005).

WNIOSKI

Największym zainteresowaniem formami aktywności ruchowej wśród uczniów wybranych liceów ogólnokształcących we Wrocławiu cieszyły się pływanie, taniec oraz gry sportowe. Wśród dziewcząt były to: taniec, pływanie oraz narciarstwo zjazdowe, natomiast wśród chłopców: gry sportowe, sporty motorowe, pływanie oraz sztuki walki.

Dziewczęta, niezależnie od wieku, zainteresowane były tańcem oraz pływaniem, a chłopcy grami sportowymi, sportami motorowymi oraz sztukami walki.

Zainteresowania formami aktywności ruchowej uczniów wybranych liceów ogólnokształcących we Wrocławiu zależą od płci i szkoły, natomiast nie zależą od wieku uczniów. Dlatego niezbędne jest odmienne planowanie i prowadzenie zajęć wychowania fizycznego dla chłopców i dziewcząt w poszczególnych liceach ogólnokształcących.

BIBLIOGRAFIA

Allender S., Cowburn G., Foster, C. (2006) Understanding participation in sport and physical activity among children and adults: A review of qualitative studies. *Health Education Research*, 21 (6), 826–835.

Bartoszewicz R. (2010), Aktywność ruchowa młodzieży gimnazjalnej w Polsce na tle wy-

branych krajów europejskich, *Studia i Monografie AWF we Wrocławiu*, 98.

Bartoszewicz R. (2011) Aktywność ruchowa młodzieży gimnazjalnej z południowo-zachodniej Polski na tle wybranych ośrodków europejskich. *Studia i Monografie AWF we Wrocławiu*, 101.

Cendrowski Z., Czerska E., Frołowicz T., Madejski E., Pośpiech J., Przybylski W., Przysiężna B., Woynarowska B. (2008) Komentarz do podstawy programowej przedmiotu wychowanie fizyczne. Podstawa programowa z komentarzami, T. 8: Wychowanie fizyczne i edukacja dla bezpieczeństwa w szkole podstawowej, gimnazjum i liceum, MEN, Warszawa, 37–44.

Clark W. (2008) Kid's sport. Canadian social trends, *Component of Statistics Canada*, 85, 53–61.

Frömel K., Formankova S., Bartoszewicz R., Koszczyk T. (1996a) Sportovní zajmy zaku wrocławského a olomouckého regionu z hlediska pojetí školní tělesné výchovy, [w:] J. Šlezyński (red.), *Efekty kształcenia i wychowania w kulturze fizycznej*, 3, AWF, Katowice, 95–99.

Frömel K., Ludva P., Formankova S. (1995/1996) Structure of sporting interests and motor activities of young people. *Telesna Kultur*, 96, 5–47.

Frömel K., Powolny, L., Ludva, P. (1996b) Struktura sportovních zájmů v olomouckém a katovickém regionu z hlediska profesní přípravy učitelů tělesné výchovy, [w:] J. Šlezyński (red.), *Efekty kształcenia i wychowania w kulturze fizycznej*, PTNKF, AWF, Katowice, 89–95.

Frömel K., Skalik K., Sigmund E., Vasendova J., Neuls F., Wirdheim E. (2000) Analysis of physical activity in 16 and 18 year-old grammar school students within international context, *Journal of Human Kinetics*, 3, 103–113.

Górna K. (1997) Zainteresowania młodzieży licealnej formami aktywności sportowo-rekreacyjnej, *Kultura i Edukacja*, 3–4, 151–159.

Greenwood M., Stillwell J., Byars A. (2001) Activity preferences of middle school physical education students, *Educator*, 2, 26–29.

Gurycka A. (1961) Zainteresowania uczniów, Cz. I: Problemy psychologiczne i pedagogiczne, PZWS, Warszawa.

Karkosz K. (1994) Zainteresowania i aktywność sportowo-rekreacyjna młodzieży licealnej. *Zeszyty Metodyczno-Naukowe AWF w Katowicach*, 5, 71–80.

Kwaśna A. (2009) Edukacyjne aspekty aktywności ruchowej w środowisku wodnym w odniesieniu do wartości użytecznych. *Rozprawy Naukowe AWF Wrocławiu*, 27, 57–62.

Lines G. (2007) The impact of media sport events on the active participation of young people

- and some implications for PE pedagogy, *Sport Education Society*, 12 (3), 317–334.
- NIK (2010) Informacja o wynikach kontroli wychowanie fizyczne i sport w szkołach publicznych, Departamentu Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego, Warszawa.
- Pate R.R., Dowda M., O'Neill J. R., Ward D.S. (2007) Change in physical activity participation among adolescent girls from 8th to 12th Grade, *Journal of Physical Activity and Health*, *Human Kinetics*, 4, 3–16.
- Penney D., Jess M. (2004) Physical education and physically active lives: a lifelong approach to curriculum development. *Sport Education Society*, 9 (2), 269–287.
- Rokita A. (1995) Zainteresowania uczniów liceów ogólnokształcących zespołowymi grami sportowymi, [w:] Zespołowe gry sportowe w wychowaniu fizycznym i sporcie, III Konferencja Naukowo-Metodyczna 20–21 X 1994, Wrocław 31–36.
- Rokita A. (1996) Zainteresowania aktywnością ruchową uczniów szkoły średniej a planowanie i realizacja zajęć dydaktycznych z wychowania fizycznego, [w:] J. Śleżyński (red.), Efekty kształcenia i wychowania w kulturze fizycznej, AWF, Katowice, 189–194.
- Rokita A. (1997) Zainteresowania formami aktywności ruchowej a postawa wobec kultury fizycznej uczniów szkół ponadpodstawowych, Rozprawa doktorska, AWF, Wrocław.
- Rokita A (1998) Planowanie budżetu godzin z wychowania fizycznego a zaspakajanie zainteresowań uczniów aktywnością ruchową, [w:] J. Śleżyński (red.), Efekty kształcenia i wychowania w kulturze fizycznej, PTNKF, Katowice, 47–50.
- Rokita A. (1999) The timetable of physical education (PE) activities as an example of providing interests in mobile activity for students, [w:] Proceeding of the 4th Annual Congress of the European College of Sport Science, Roma, 39.
- Rokita A. (2001) Zainteresowania aktywnością ruchową z piłką uczniów klas I liceum ogólnokształcącego w latach 1995–2001, *Człowiek i Ruch*, 1 (3 supl.), 93–96.
- Rokita A. (2005) The interest in sport activity among first year secondary school students in the years, *Kinesiology*, 37 (1), 99–105.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół, Dz.U., 2009, nr 4, poz. 17.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2011 r. w sprawie dopuszczalnych form realizacji obowiązkowych zajęć wychowania fizycznego, Dz.U. 2011, nr 175, poz. 1042.
- Rzepa T. (1995) Autoteliczne wartości ćwiczeń, zabaw i gier z piłką w wychowaniu fizycznym ucznia, [w:] Zespołowe gry sportowe w wychowaniu fizycznym i sporcie, III Konferencja Naukowo-Metodyczna 20–21 X 1994, Wrocław 15–21.
- Seabra A.F., Mendonça D.M., Thomis M.A., Peters T.J., Maia J.A. (2008) Associations between sport participation, demographic and socio-cultural factors in Portuguese children and adolescents, *Eur J Public Health*, 18, 25–30.
- Ściślak M. Rokita A, Popowczak M (2013) Secondary school students' interest in various forms of physical activity. *Human Movement*, 14, 11–19.
- Ściślak M., Rokita A., Popowczak M., Kołodziej M., Kałużny K. (2012) Zainteresowania grami sportowymi uczniów liceów ogólnokształcących. *Rozprawy Naukowe AWF we Wrocławiu*, 39, 149–158.
- Zatoń K., Kwaśna A. (2011) Wartości rekreacyjne jako aspekt aktywności ruchowej w wodzie. *Rozprawy Naukowe AWF we Wrocławiu*, 43, 176–180.
- Zatoń K., Kwaśna A., Chrobot M. (2009) Opinie uczniów szkół podstawowych o wartościach wynikających z umiejętności pływania, *Rozprawy Naukowe AWF we Wrocławiu*, 28, 335–339.

Praca wpłynęła do Redakcji: 27.08.2013

Praca została przyjęta do druku: 18.09.2013

Adres do korespondencji:

Sara Wawrzyniak

Katedra Zespołowych Gier Sportowych

Akademia Wychowania Fizycznego

ul. Mickiewicza 58

51-684 Wrocław

e-mail: sara.wawrzyniak@yahoo.com